

Vergaderjaar 2025–2026

32 545

Wet- en regelgeving financiële markten

Nr. 230

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2026

Elke vijf jaar wordt de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) geëvalueerd door de verantwoordelijke Minister(s).¹ Ik heb KWINK-groep (Kwink) de opdracht gegeven de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandsche Bank (DNB) te evalueren over de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.

Ik vind het van belang dat de toezichthouders doelmatig- en doeltreffend functioneren en dat er goed wordt gestuurd op de kosten. De onder toezicht staande instellingen in de financiële- en de pensioensector betalen immers de kosten van beide toezichthouders. Daarom heb ik de onderzoekers voor deze evaluatie gevraagd meer aandacht te geven aan het thema doelmatigheid en aan de mogelijkheden om doelmatigheid te stimuleren. Daarmee geef ik ook deels invulling aan de motie-De Vries over het beperken van de stijging van de toezichtkosten van AFM en DNB.² Daarnaast zijn de aandachtspunten uit de evaluaties van de AFM en DNB over de periode 2016–2020 onderzocht, alsook de wenselijkheid van het behouden van de zbo-status en het verbreden van het toezicht-mandaat zoals toegezegd aan uw Kamer.³

Met deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de bevindingen uit deze evaluaties.⁴ In de bijlage bij deze brief geef ik mijn uitgebreide appreciatie van de evaluatierapporten. Daarnaast ontvangt u de evaluatierapporten en de bestuurlijke reacties van de AFM en DNB.

¹ Conform artikel 39 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

² Kamerstukken II 2024/25, 32 545, nr. 220.

³ Commissiedebat Financiële Markten 6 oktober 2025.

⁴ Conform artikel 39, eerste lid, van de Kaderwet zbo's zend ik de verslagen van de evaluaties ook aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Conclusies en aanbevelingen

De onderzoekers concluderen in algemene zin dat de AFM en DNB in de evaluatieperiode hun zbo-taken overwegend doelmatig en doeltreffend hebben uitgeoefend. Zo wordt geconstateerd dat de doeltreffendheid in de evaluatieperiode is versterkt en er duidelijk en intensief gestuurd wordt op de doelmatigheid. Dit is een positieve uitkomst en ik herken en deel dit beeld. De evaluaties laten daarnaast zien dat er verbeteringen mogelijk zijn. Ik vind het in dit licht waardevol dat de evaluatierapporten hiertoe concrete handreikingen bevatten. Drie aspecten van mijn appreciatie licht ik hieronder graag uit.

Risicogebaseerd toezicht

De onderzoekers zien mogelijkheden om het risicogebaseerd toezicht verder te verbeteren. Effectieve risicosturing vraagt om een voortdurende en systematische analyse van risico's in het gehele toezichtdomein, waarbij risico's onderling worden vergeleken. Ik vraag de AFM en DNB om hun methodologieën te blijven ontwikkelen en aanscherpen en van elkaars ervaringen te leren. Daarbij sta ik open voor een actief en gestructureerd gesprek over deze risico's om in gezamenlijkheid keuzes te bespreken, met inachtneming van de onafhankelijke taakuitvoering door de toezichthouders.

Loonanalyse

De onderzoekers hebben de loongebouwen van de toezichthouders vergeleken met relevante concurrerende sectoren, zoals de financiële sector, de universiteiten en de rijksoverheid. Ik steun de aanbeveling voor DNB om het loongebouw te versoberen, en ik waardeer de eerste stappen die DNB zet in het verlagen van de personeelskosten. Ik onderschrijf de aanbeveling aan de AFM en DNB om de lonen te blijven benchmarken.

Concurrentie en innovatie

Uit het onderzoek blijkt dat uitbreiding van het toezichtmandaat van de AFM en DNB richting concurrentie en innovatie niet opportuun is. Ik herken en begrijp wel de zorgen van de financiële sector over hun concurrentievermogen, en roep de toezichthouders op om hier binnen hun wettelijke taak aandacht voor te houden en het gesprek over te blijven voeren. Ik blijf inzetten op noodzakelijke, doeltreffende en uitvoerbare regelgeving en roep de toezichthouders op om daar op adequate en doelmatige wijze toezicht op te houden.

Reacties AFM en DNB

Uit de bestuurlijke reacties van de AFM en DNB komt naar voren dat zij de uitkomsten van de evaluaties herkennen. Zij lichten daarin toe hoe ze aan de slag gaan met de aanbevelingen. Met de opvolging van de aanbevelingen uit de evaluaties verwachten de toezichthouders een volgende verbeter slag te kunnen maken in het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de zbo-taken. Ik waardeer deze inzet van de toezichthouders.

Tot slot

In mijn brief over de toekomst van de bekostiging van het financieel toezicht⁵ schreef ik dat kosten van het toezicht zijn de afgelopen jaren zijn gestegen. Dit komt onder meer door nieuw of intensiever toezicht op

⁵ Kamerstukken II, 2024/25, 32 013, nr. 306.

diverse terreinen, waaronder de cryptomarkten, de cyberweerbaarheid van financiële instellingen en de duurzaamheidsregels. Ook zijn de taken van DNB en de AFM op het gebied van pensioentoezicht uitgebreid door de pensioentransitie. Dat vraagt veel van de toezichthouders en de sector. De uitkomsten en aanbevelingen uit de evaluaties versterken het lerend vermogen en helpen om oog te houden voor deze ontwikkelingen en om continu aandacht te houden waar verbeteringen mogelijk zijn. Ik heb er vertrouwen in dat de AFM en DNB serieus en voortvarend aan de slag gaan met de aanbevelingen en aandachtspunten uit de rapporten. Ik blijf met hen in gesprek over de opvolging.

De Minister van Financiën,
E. Heinen